

Infsgroep

VERSLAG VAN HET GESPREK MET JAIME RUIZ OP 30 NOVEMBER 1978.

Dit gesprek met Jaime Ruiz vond plaats op het kantoor van SOBE in Eindhoven. Aanwezig waren Jaime (voorzitter van SINTRAINDELEC en werkzaam bij Philips Colombia).

Van dit gesprek verscheen tevens een verslag in de vorm van een artikel in "Philips te Kijk", tweemaandelijks discussieblad voor Industriebond NKV leden in Eindhoven.

Het eerste en grootste gedeelte van het gesprek bestond uit het vertellen door Jaime over de situatie in Colombia, al dan niet op vragen uit het gezelschap.

Tijdens het tweede gedeelte van het vier uur durend gesprek werden vragen van Jaime beantwoord.

Het laatste gedeelte werd besteed aan een verduidelijk aan Jaime van de activiteiten van SOBE.

=====

Jaime is 12 jaar geleden bij Philips in Colombia gaan werken. In die tijd waren er drie vakbonden actief. Jaime en zijn vrienden hebben altijd voor eenheid van organisatie geknokt. Zij zijn er uiteindelijk in geslaagd om van die drie één bond te maken: SINTRAINDELEC.

Tijdens de staking van '75 heeft Philips geprobeerd deze eenheid te breken door een tweede bond op te richten, die pro Philips was. Alhoewel de staking toch gewonnen is, verkeert Sintraindelec in een moeilijke positie. Philips probeert op verschillende manieren de andere bond te versterken. Zo worden nieuwe mensen (300 in het laatste half jaar) tijdelijk aangenomen. Men wordt te verstaan gegeven dat de kans op een vast contract stijgt als ze lid worden van de Philipsbond. De situatie is nu zo, dat Sintraindelec 280 man organiseert en de andere bond 380.

Maar de drempelvrees verdwijnt bij veel mensen, nu ze zien dat de Philipsbond geen werkelijke verbeteringen bereikt.

Dit is erg belangrijk omdat in Colombia rechtstreeks onderhandeld wordt tussen bedrijf en bonden. Wettelijk is het zo, dat de bond die meer als 50% van de georganiseerden heeft, onderhandelaar is. Bij meer bonden die die limiet niet halen moet met allebei onderhandeld worden. In de praktijk gaat Philips het liefst met de braafste bond aan tafel. Veel hangt dan af van de handigheid en kracht van de andere bond.

Zo heeft Philips geprobeerd om met de andere bond een CAO af te sluiten. Door de achterban in beweging te brengen is het Sintraindelec gelukt om bij de onderhandelingen te zijn en verbeteringen te bevechten.

En die verbeteringen zijn hard nodig. De arbeidsomstandigheden zijn belabberd. Jaime noemde vooral het grote aantal bedrijfsongevallen. Verlies van ledematen komt veel voor. Toch loofde de directie in Eindhoven nog een prijs uit aan die in Colombia voor de bedrijfsveiligheid. Blijkbaar is deze onveiligheid iets minder erg als in andere latijnsamerikaanse landen.

Hoewel er officieel niet meer van koppelbazen gebruik gemaakt wordt, heeft Philips hier iets op gevonden door nieuwe mensen op tijdelijk contract aan te nemen. Dat scheelt sociale lasten en de mensen zijn rustiger omdat Philips ze bij het minste of geringste op straat kan zetten.

De werkweek is lang: 48 uur. Daarmee verdienen 300 arbeiders van de 1200 het minimumloon van 3000 pesos; 700 verdienen 5000 pesos per maand; 100 mensen verdienen 10.000 tot 30.000 pesos; de overige 100 verdienen nog veel meer: 60.000. Wat de (voornamelijk nederlandse) topleiding verdient weet Jaime niet.

Het officiële minimumloon in Colombia ligt iets boven de 2000 pesos. Hoewel het dus lijkt dat Philips redelijk betaalt, is dat niet zo. Behalve

de waanzinnige verschillen in inkomens is het ook nog zo, dat een regeringsburo onlangs nog berekend heeft, dat het werkelijke absolute bestaansminimum voor een gezin op 7200 pesos per maand ligt. Dit bedrag wordt door de ondernemers uiteraard bestreden. Om een idee te geven van de prijzen: één klein kamertje kost al 600 pesos per maand, zonder gas, water en elektriciteit. Een pond slecht vlees 40 pesos.

Er moet dan ook veel overwerk gedaan worden om rond te kunnen komen.

Daarom werkt Sintraindelec keihard door voor betere werkomstandigheden, hogere lonen en meer vakbondsvrijheden.

Zij kennen geen vrijgestelden, op een administratieve kracht na. Verder is iedereen Philipswerknemer. Vakbondswerk gebeurt vooral in vrije tijd. Philips geeft maar beperkt vrijaf voor dit soort activiteiten. Een andere beperking is de toenemende verslechtering op politiek gebied. Ook in Colombia heerst sinds kort het begrip "nationale vrijheid". Daaraan ontleent de overheid het recht om op te treden tegen alles wat links is. Dat levert een gespannen situatie op in de fabrieken en in het land.

Een voorbeeld van deze hardere opstelling van de overheid is het niet verlenen van inreisvisa voor deelnemers aan een conferentie voor latijns-amerikaanse Philipsarbeiders. De overheid motiveerde dit met de angst voor ongeregelde herdenking van de burgeroorlog en een algemene staking.

Deze conferentie was een uitdrukking van het streven van Sintraindelec naar contacten met bonden in andere landen om gezamenlijk een antwoord te vinden op het Philipsbeleid. Een antwoord op de ongelijkheid bij hetzelfde bedrijf in verschillende landen.

Het doel is een brede conferentie van Philipsarbeiders over de hele wereld. Dat hoeft niet in één keer bereikt te worden, maar er moet wel vast aan begonnen worden. Vandaar die latijnsamerikaanse conferentie. Er bestaan al warme contacten met Chileense, vezuelaanse, Mexicaanse en Peruaanse kollega's. Vanuit de staking in '75 is er contact met Stads-kanaal in Nederland.

Het bezoek van Ruiz dient om deze contacten uit te breiden en te verstevigen. Ter plekke worden dan ook adressen uitgewisseld en wordt de bereidheid uitgesproken om elkaar van informatie te voorzien en elkaars vragen te beantwoorden.

Via de contacten met Colombia kunnen de nederlandse kollega's in contact komen met die van andere latijns-amerikaanse landen.

De uitwisseling van enkele gegevens laat zien dat deze contacten hard nodig zijn om weerwoord te hebben op het Philipsbeleid.

Op de terugreis naar Colombia reist Ruiz langs Mexico om de contacten aan de basis daar te verbeteren en voorbereidingen te treffen voor een nieuwe conferentie.

De vragen van Jaime Ruiz waren vooral gericht op de direkte CAO-voorwaarden en bepalingen, zoals minimumloon, werktijden, vakantiedagen, werkomstandigheden en veiligheid.

Op de vraag hoe wij hier het beste de strijd in Colombia kunnen ondersteunen antwoordde hij:

Ons volledig informeren over de situatie in Colombia, de leefomstandigheden, lonen, enz. Het begrijpen en vergelijken van de situatie van de kollega's daar.

Hij hoopt dat het niet hierbij blijft, maar dat de contacten worden geïnventariseerd (zo mogelijk het bezoek van een nederlandse kollega aan Colombia).

Dat was het in het kort.

Ad van Helmond, SOBE.

Nationale Vakbond van Werknemers in de
Elektronische, Elektrische en Elektrometaal Industrie
"Sintraindelec".

Bogotá, 17 januari 1979.

Aan Kameraad
Kees Prins
Amsterdam
Nederland.

Beste vriend,

Wij wensen Aktie Colombia een 1979 toe waarin belangrijke
voortgang geboekt zal worden.

Ik heb jullie niet eerder kunnen schrijven omdat ik twee
dagen na mijn aankomst in Bogotá werd aangehouden, en het
slachtoffer ben geworden van een hele reeks martelingen
waarover je kunt lezen - en die je ook bekend kunt maken -
in de kopie van de aanklacht die ik bij de Procureur Generaal
van de Staat heb ingediend en die ik hierbij voeg.

Tijdens ons bezoek aan Mexico hebben we besloten te proberen
een tweede Latijns Amerikaanse bijeenkomst van Philips
werknemers tot stand te brengen, april aanstaande, en wel
in de Heilige Week. Wij zijn voornemens die plaats te laten
vinden in Mexico-city en zijn daartoe nu bezig kontakten te
leggen met onze kameraden in voornamelijk Brazilië, Chili,
Venezuela, Argentinië en Peru. We zenden jullie nog een
verslag toe van de achtste bijeenkomst van de "UIS de los
Metales", die plaats vond in Warschau.

De politieke situatie in Colombia blijft zich in snel tempo
ontwikkelen in de richting van uiterst reactionair-rechts
en gaat stap voor stap precies dezelfde kant op als de situatie
in Uruguay.

We verzoeken je ervoor te zorgen dat deze berichten terecht
komen bij degenen voor wie ze bestemd zijn.

Hartelijke groeten en veel dank voor de aandacht die we
kregen van de kameraden.

"Sintraindelec"

Miguel A. Moreno R.
voorzitter

Jaime A. Ruiz M.
alg. sekretaris.

Aan de Procureur-Generaal van de Staat.

Bogotá, 11 januari 1979.

Geachte Heer,

Ik, Jaime Antonio Ruiz Muñeton, meerderjarig, woonachtig in deze gemeente en geïdentificeerd als nr. 2'433.260 op mijn Bewijs van Burgerschap, te Cali, in mijn hoedanigheid van Colombiaans burger en tevens van Algemeen Sekretaris van de Nationale Vakbond van Werknemers in de Elektronische, Elektrische en Elektrometaal Industrie "Sintraindelec", zo ook als Sekretaris van de Nationale Federatie van Metaal Arbeiders "FENTRA-METAL" en Sekretaris van het Koördinerend Comité van Aktiviteiten van Arbeiders in de Metallurgie in Latijns Amerika "CCCTAMEAL", neem de vrijheid om ten overstaan van u de volgende gewelddaden, verricht tegen de fundamentele rechten van de mens en de persoonlijke waardigheid, aan te klagen:

Ten eerste: Op 12 december 1978 werd ik om 11 uur 's morgens in het gebouw van het bedrijf waar ik sinds 9 mei 1966 werk, genaamd Philips Industrieën te Colombia N.V., in de Calle 13, nr. 51-39, aangehouden door agenten geïdentificeerd als uitvoerders van F.2, in opdracht van de Brigade van Militaire Instituten "DIM".

Ten tweede: Toen ik in hechtenis werd genomen werd ik door een van de agenten van F.2, die zich voorstelde als JULIAN, door middel van een geschreven verordening met het zegel van de brigade van Militaire Instituten, op de hoogte gesteld van het bevel tot gevangenneming van mijn persoon als ook tot het binnendringen van mijn woning gelegen in Manzana H 3 Huis nr. 1 in de Wijk Timiza, telefoon 64-70-13, Bogotá.

Ten derde: Op het moment van mijn aanhouding werd de portiers van het bedrijf geen enkele vorm van kommunikatie met mij toegestaan; Ze brachten hen er niet eens van op de hoogte op wiens bevel ik werd aangehouden. Ze stopten mij in een voertuig van het type....., geel van kleur (microbus) en reden mij naar mijn huis dat ze mij door een van die kleine raampjes lieten identificeren, waarna ze mij onmiddellijk blinddeekten met mijn eigen zakdoek. Op dat moment was mijn huis al doorzocht en overhoop gehaald; uit mijn woning werd tijdens die operatie (zonder dat mijn familieleden die zich op dat moment thuis bevonden - te weten mijn oudste dochter Clara Elena, 17 jaar oud, Marlon Jairo, 16 jaar oud en Martha Cecilia van 12, allen studierend- daarvan in kennis gesteld werden) het volgende ontvreemd:

3000pesos in kontant geld, bestemd voor het onderhoud van het huis, die mijn vrouw onder de matras van het echtelijk bed had verborgen; verscheidene boeken uit mijn persoonlijke bibliotheek, verscheidene pakjes met kaarten en snuisterijen die ik vanuit het buitenland had verzonden tijdens de reis die ik onlangs gemaakt heb door Europa en Mexico en waarvan ik zaterdag 9 december was teruggekeerd. Op dezelfde wijze namen ze uit een vertrek dat ik huur een F.M. transistor radio mee, van het merk Philips, en een onbepaalde hoeveelheid boeken. Tot op heden is mij niet bekend bij wie ik kan reclameren over de onvreemding van bovengenoemde voorwerpen.

Ten vierde: Daarna brachten ze me over naar het Bataljon Barralla, waar ik 141 en een half uur lang geblinddoekt bleef, van dinsdag 12 december om half 12 's morgens tot maandag 13 december 8 uur 's morgens: een ongehoorde marteling voor een normaal mens.

Ten vijfde: Van dinsdag 12 tot vrijdag 15 december kreeg ik slechts één maaltijd per dag: soms een ontbijt, andere keren een lunch of avondeten.

Ten zesde: Zo lang als de groep ondervragers (folteraars) mij in hun macht hadden, d.w.z. van dinsdag 12 tot vrijdag 15 december 's nachts, werd ik gedwongen te blijven staan, wat mij fysiek volkomen uitputte.

Ten zevende: Alle dagen werd ik met de blote hand of gesloten vuist ter hoogte van de maag gestompt door de ondervragers, die elkaar ongeveer om de 4 uur afwisselden en zich allemaal op dezelfde wijze voorstelden, zoals: JULIAN, PEDRO, MARIO, DANIEL, MARCOS, CHUCHO, enz.

Ten achtste: Een keer, om ongeveer 11 uur 's avonds, dwongen ze me om mijn schoenen uit te trekken en met mijn voeten in een plas koud water te gaan staan, ongeveer anderhalf uur lang; daarna trokken ze me mijn overhemd uit, maakten het nat en dwongen me het weer aan te trekken.

Ten negende: Een andere keer werd ik ontkleed en gedwongen om op mijn zij te gaan liggen op een hoop vochtig stro; nadat ze ook mijn lichaam met vochtig stro hadden bedekt, staken ze een voorwerp, waarvan ik aanvoel dat het een stok was, in mijn aars, terwijl ze tegelijkertijd in mijn testikels knepen en mij de mond snoerden.

Ten tiende: Weer een andere dag werd ik aan mijn linkerarm opgehangen en bleef zo met mijn lichaam meer dan 2 uur bengelen.

Ten elfde: Op een avond, zo ongeveer om 9 uur, onkleedden ze me en brachten ze me naar een plaats ..... waar ze me zo lang vasthielden totdat iedereen van de groep ondervragers aan de beurt was geweest, wat, zoals ik al heb gezegd, telkens zo'n vier uur duurde.

Ten twaalfde: Van dinsdag 12 tot vrijdag 15 december werden geen inlichtingen over mij verstrekt aan mijn familie, vrienden en kennissen, zodat ook mijn familieleden gefolterd werden, door onzekerheid.

Ten dertiende: Andere keren trokken ze de strik van mijn das zo strak aan dat ik geen adem meer kon halen.

Ten veertiende: Toen ik naar het leger werd gebracht, werd ik gefouilleerd, waarbij mij 300 pesos werd afgenomen. Dit werd gezien door een luitenant die het bevel voerde over de groep soldaten die ons bewaakte, maar hij ondernam niets om ervoor te zorgen dat ik mijn geld terugkreeg.

Omdat wat ik hier uiteen heb gezet duidelijk bewijst dat de fundamentele rechten van de mens met de voeten getreden worden, en dat in Colombia burgers worden gemarteld zoals onder de rampzalige fascistische regimens in Chili en Uruguay verklaar ik hierbij tegenover u dat ik een grondig onderzoek verlang naar diegenen die verantwoordelijk zijn voor dergelijke buitensporige handelingen, opdat niet wordt toegestaan dat er een situatie blijft bestaan waarin mensen die in handen van zulke organisaties vallen, het slachtoffer worden van dergelijke martelingen.

Met de meeste hoogachting,

Jaine Antonio Ruiz Muñeton
C.C. Nr. 2'433.260.
uitgegeven in Cali.

Kopieën aan:

De President van de Republiek
De onderzoekskommissie van de kamer van afgevaardigden.
De pers. (gesproken en geschreven.)

Bogotá, 14 december 1978.

Rondzendbrief aan alle vakbondsorganisaties.

Wij delen alle vakbondsorganisaties mee dat op 12 december, om 11 uur 's morgens, ze het huis van kameraad Jaime Antonio Ruiz, algemeen sekretaris van onze vakbond, zijn binnengedrongen, met een willekeur die volkomen overbodig was en die zulke vormen aannam, dat ze zelfs zijn meest persoonlijke dingen hebben kapotgemaakt en hebben overhoop gehaald en vernield wat ze maar tegenkwamen in de flat.

Ze hebben zijn gezin met mitrailleurs bedreigd en, alsof het niets was, hem beroofd van 3000 pesos, die hij, voor het onderhoud van zijn gezin, had bewaard. Na die wrede, verwerpelijke daad gingen ze naar de plaats waar hij werkt, te weten de vestiging van Philips Industrieën, vanwaar onze aangehouden kameraad werd meegenomen door dezelfde kerels die kort daarvoor zijn huis waren binnengedrongen. Hij is verdwenen en tot op heden weet niemand waar hij in werkelijkheid verblijft.

Onze vakbondsorganisatie had alle werknemers op de hoogte gesteld van de gevolgen van het statuut van veiligheid (*), dat is vastgesteld om de arbeidersleiders en boeren te onderdrukken en te vermoorden om zo te proberen het verzet van het volk de kop in te drukken. Want wat voor verklaring moet men anders geven voor de bommen die geplaatst zijn in de vestigingen van federaties zoals FESTRAC in Bogotá, FESTRA in B/manga, de smerige wijze waarop het gebouw van de C.S.T.C. afgelopen zondag werd "schoongeveegd" en de ontelbare malen dat binnengedrongen wordt in huizen van vakbondsleiders, waaronder dat van onze vriend Jaime Ruiz.

Deze toestand moeten we ook in verband brengen met toevallige gebeurtenissen die zich in de afgelopen dagen voordeden. Zoals bijvoorbeeld het feit dat politiepijnen van de reaktie, bestuursleden van Sintraindelec gingen volgen en voortdurend informatie doorspelen naar het bedrijf en diezelfde geheime instanties van de staat.

Dientengevolge verwerpt onze organisatie de verraderlijke werkwijze van de paramilitaire groepen die opereren in ons land. Daarom roepen wij alle vakbondsorganisaties op zich uit te spreken tegen deze absurde onderdrukking van vakbondsleiders, en verklaringen en protestbrieven te sturen naar de President van de Republiek, de Minister van Defensie, en de Minister van Justitie, en de onmiddellijke invrijheidstelling te eisen van kameraden die worden vastgehouden.

De Nationale Vakbond van Werknemers in de Elektrische, Elektronische en Elektrometaal Industrie, SINTRAINDELEC.

Miguel A. Moreno R. , Voorzitter
Alberto Gonzalez, Vice-voorzitter.

* 1

Het "Statuut van Veiligheid" werd kort na de ambtsaanvaarding van de nieuwe president van Colombia Turbay Ayala, een half jaar geleden, uitgevaardigd; naar het zeggen van de regering om de burgers te beveiligen tegen ontvoeringen, geweldplegingen e.d. In werkelijkheid verschaft het statuut de militaire autoriteiten en de politie de mogelijkheid om harder en meer eigenmachtig op te treden tegen elke vorm van verzet en organisatie door de arme bevolking, waaronder ook vak- en boerenbeweging.

(noot vertaler).

Philips Industrieën te Colombia N. V.

Bogotá, 13 december 1978.

Aan het bestuur van Sintraindelec.

Geachte heren,

Wij nemen de vrijheid te verwijzen naar het bulletin getiteld "Solidariteit", ondertekend door het bestuur van Sintraindelec, dat vandaag werd verspreid.

Namens ons bedrijf willen wij u in alle hartelijkheid maar met nadruk verklaren dat wij de toespelingen die u in gemaakt bulletin maakt betreffende enig aandeel dat ons bedrijf, zij het indirekt en van een afstand, heeft kunnen hebben in het probleem van de heer Jaime Ruiz met betrekking tot de brigades van Militaire Instituten, verwerpen.

Het is altijd een erkende traditie van Philips Industrieën geweest een politiek te voeren van hartelijkheid en rechtvaardigheid ten opzichte van haar personeel en van respect en ernst ten opzichte van de vakbondsleiders.

Op grond daarvan kunnen wij beweringen en direkte of indirekte insinuaties dat ons bedrijf of een van onze functionarissen (zoals de heer Jairo Ramirez, die u noemt) iets met deze betreuenswaardige kwestie te maken heeft, niet aanvaarden.

Met beleefde groeten,

Kamiro Montoya.

Een nieuwe c.a.o.

In februari van dit jaar riep de directie de patroonsbond, deze heeft de naam Sintraphilips, bij zich en stelde voor een nieuwe cao af te sluiten. Deze nieuwe cao zou tot het eind van 1979 moeten lopen.

Toen Sintraindelec dit ter ore kwam, heeft het bestuur haar leden gemobiliseerd en de directie erop gewezen dat ook zij gerechtigd waren aan deze onderhandelingen deel te nemen.

Men heeft zo gezamenlijk een nieuwe cao afgesloten.

De belangrijkste verbeteringen hierin zijn, een hoger loon, reiskosten en een vergoeding om te kunnen eten als de kantine gesloten is.

Jaime Ruiz zegt dat er duidelijke verbeteringen zijn bereikt.

Zijn bond wil echter niet alleen opkomen voor de belangen van de Philips-arbeiders in Colombia. Sintraindelec wil ook solidair zijn met de andere industriearbeiders en ook met de arbeiders in andere Zuid-Amerikaanse landen. Hij wijst erop dat we ons daartoe tot grotere eenheden moeten organiseren. We moeten contacten opbouwen en deze verdiepen en daarnaast solidair zijn. Deze solidariteit moet ook duidelijk gestalte krijgen.

Kosten van levensonderhoud.

Een arbeider bij Philips in Colombia verdient ongeveer 3000 pesos per maand. Dit ligt hoger dan het officiële minimumloon van 80 pesos per dag.

We moeten niet vergeten zegt Jaime, dat het minimumloon niet betekent dat je daar dan ook je eerste levensbehoeften voor kunt kopen. Een pond slecht vlees kost ongeveer 40 pesos. Je moet dus een dag werken om alléén een kilo vlees te kunnen kopen. Maar je hebt naast vlees nog vele andere dingen nodig. De lonen houden in Colombia geen gelijke tred met de inflatie en de stijging van de prijzen.

Hoe groot de inflatie is bewijst wel dat je tot voor kort voor 20 pesos een dollar kreeg. Nu moet je voor dezelfde dollar, die nu minder waard is geworden, 40 pesos betalen. Een regeringsinstantie heeft eens uitgerekend dat je in Colombia 7500 pesos per maand moet verdienen om als gezin in je levensonderhoud te kunnen voorzien.

Toen dit cijfer bekend werd rees hier veel verzet tegen, met name van industriële verenigingen. De regeringsinstantie verklaarde toen snel dat men dit cijfer zo niet bedoeld had. Dit was bedoeld als kosten van levensonderhoud voor een familie en niet voor een gezin !

De werkloosheid is in Colombia erg groot. Er zijn ca. 1 miljoen mensen werkloos. Naast deze officiële werkloosheid is er ook een verborgen werkloosheid. Deze verborgen werkloosheid omvat niet minder dan 1.5 miljoen mensen.

Een vraag.

Jaime Ruiz wil niet alleen vertellen, hij zit ook met een vraag.

Aan de aanwezige Philips-arbeiders stelt hij de vraag :

"Ik heb vernomen dat er in Winschoten een Philips-fabriek dreigt te sluiten. Mijn vraag is wat hebben de bonden gedaan om deze sluiting te beletten en wat zeggen de arbeiders ervan ?"

Een vraag die niet makkelijk is te beantwoorden.

De bonden hebben kort geleden een schrijven gericht aan Philips om opheldering te krijgen over de veelheid van geruchten over deze eventuele sluiting.

De bonden en de arbeiders wachten het antwoord van Philips af.

In Stadskanaal wacht men ook met spanning op het antwoord. Dit omdat men er van overtuigd is dat sluiting in Winschoten ook gevolgen heeft voor de werkgelegenheid in Stadskanaal. En dit is des te ernstiger omdat we moeten bedenken dat de werkgelegenheid bij Philips in Stadskanaal in enkele jaren gezakt is van 3000 naar 2350 arbeidsplaatsen.

Afscheid.

Het is inmiddels bijna half elf geworden. Jan Beuker wijst erop dat we deze avond moeten besluiten. Jaime moet met de vrienden van Aktie Colombia nog helemaal terug naar Amsterdam. Morgenochtend moet hij al om elf uur op Schiphol zijn en hij heeft een paar vermoeiende dagen achter de rug.

Voor we afscheid nemen worden hem nog een paar vragen gesteld.

Allereerst over de vakbondssituatie in Colombia : hoe is de samenwerking tussen de centrales. Jaime antwoordt dat de nationale vakbondsraad nog steeds functioneert. Op 6 december organiseert men een gezamenlijke actie omdat het dan precies 50 jaar geleden is dat er een staking uitbrak bij United Fruit een grote Amerikaanse onderneming die de Colombiaanse arbeiders slecht behandelde.

Harm Huizing, coördinator van de werkgroep, overhandigt Jaime Ruiz als aandenken aan zijn bezoek aan Stadskanaal een fotoboek van deze plaats.

Ook heeft hij zelf nog een fotoboek samengesteld. In dit boek is uiteraard ook een foto van de Philipsvestiging opgenomen.

We nemen afscheid, Jaime Ruiz, een kleine tengere man, wordt een goede thuisreis toegewenst. Hij zegt verheugd te zijn dat de banden met Stadskanaal zijn

aangehaald, en hij hoopt dat de contacten in de toekomst nog verder geïntensiverend zullen worden.

Stadskanaal - Bogota, een stukje zichtbare solidariteit tussen arbeiders hier en in de derde wereld.

Arnold van Dam.

**Wie niet werken mag
 zal ook niet eten
 naar school gaan
 beter worden
 vrijer worden
 wijzer worden
 mens zijn**

**Latijns Amerika heeft
 miljoenen werklozen**

**Solidaridad vraagt
Werk en gerechtigheid
voor iedereen**

Den Haag, Giro 1804444

SOLIDARIDAD